Қазақ халқының рухани мәдениеті

Мақсаты:

1. Қазақ мәдениетінің мифі

2. Қазақ мәдениетінің діні

А.Байтұрсыновтың ойынша, мифтер табиғатта болып жататын өзгерістердің (күн күркіреуі, жел, дауыл, құйынның соғуы, күн тұтылуы, т.с.с) әрқайсысының істеуші иесі бар деп білген алғашқы адам баласының табиғат ісін танымаған күйде шығарған ертегілері, ертегі сияқты әңгімелері.

Табиғаттағы зат атаулының иесі (тау иесі, жел иесі, күн иесі, су иесі, тас иесі, көл иесі т.б.) болады деген көне мифтерді ғалым-фольклорист С.Қасқабасов алғашқы қауымда пайда болған рух-иелік мифтерге жатқызады.

Көне наным-сенімдерге негізделген ауыз әдебиетінің кейбір жанрлары мифтік наным-сенім аясында пайда болған.

www.tvoyrebenok.ru

Мифтік сананың ықпалымен әпсана жанрына негіз болып, оның үлгісі Қорқыт арқылы көрінсе, екінші түрі эпостық шығармаларда батырлар тарапынан байқалған.

Қазақ халқының ұғым-түсінігінде Қыдыр сәттілік пен бақ беруші, көбіне иман жүзді қарт түрінде бейнеленіп, өзін көзімен көру сәті түскендерге бақыт сыйлаушы ретінде суреттеледі. Қазақтар жақсылық істерді басқаратындарын аруақ, періште, перизат т. б. десе, жамандық істерді

басқаратындарын пері, шайтан, жын, т. б. деп атайды.

Дін - әлемдік өркениеттегі барлық қоғамдық құрылыстарға тән тарих.
Дін - рухани мәдениеттің бөлігі әрі дүниетанымның тарихи нысаны.
Бүгінгі ғылымда діннің пайда болуы туралы екі теория бар.
Көне діндердің пайда болуы мен эволюциялануы мәселесіне бірнеше ғылыми
Ғылымда осылармен қатар діннің көне наным нысандары да бар.

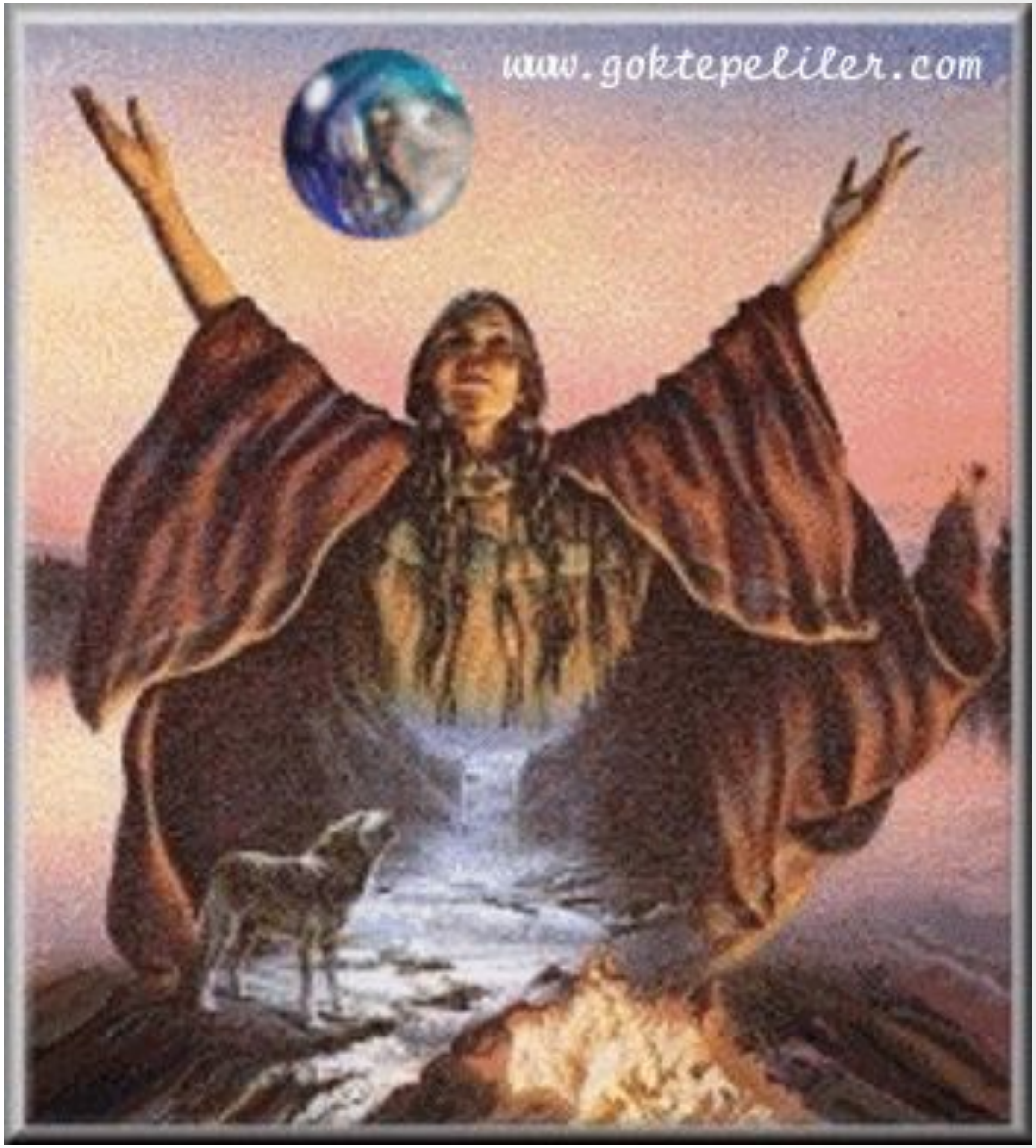

www.tvoyrebenok.ru

Түркілердің сенім негіздері: Жер-Суға және Ұмайға табынудағы дала дәстүрінің жалғастығы.
Дін - адамзат баласы жаратылғалы бері дүниеге келген.
Түркілердің сенім негіздеріне келетін болсак - Көне түріктердің наным-сенімдерін Тәңірге, Жер – Су, Ұмайға табыну. Дала дәстүрінің жалғастығы.
Көк – Аспан мен Жер – Суға табынушылығы. Ежелгі қазақтардың болмыс шындығына етене сіңгені туралы деректерде айтылған.

Тәуелсіздік жылдары азаматтық қоғамның және нарықтық экономиканың құрылуымен ғана емес, сондай-ақ діни серпілістің жүруімен де сипатталады: дәстүрлі діни бірлестіктер ұстанымдарының күшеюімен бірге қазіргі Қазақстан үшін беймәлім, жаңа “дәстүрлі емес” діни ұйымдар пайда болды. Атап айтар болсақ, пресветериандық және методизм, протестанттық конфессиялар, сондай-ақ “Агапе” “Жаңа аспан” сияқты протестанттық шіркеулер, “Бахаи” “Сайтан шіркеуі”, “Саентология шіркеуі” сияқты діни бірлестіктер көріне бастады.

Қазақстандағы қазіргі діни ахуал күрделі әрі сан-салалы. Кейбір деректер бойынша, 1989 жылғы 1 қаңтарда 30 конфессияға тиесілі 700-ге жуық діни бірлестіктер болса, 2003 жылдың 1 қаңтарында 3206 діни бірлестіктер жұмыс істеген. Олардың арасында 1652 исламдық, соның ішінде 1642 суниттік, 2 шииттік, 2 сопылық, 4 ахмадия ағымдары бар.

НАЗАР АУДАРҒАНДАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!